

Brevet til hebreerne

Jesus er Guds sønn

¹ For lenge siden talte Gud, mange ganger og på ulike måter, til forfedrene våre ved å la profetene holde fram budskap fra ham.*

² Nå ved denne tidenes slutt har han talt til oss gjennom sin sønn. Gud lot Sønnen skape hele universet, og han har bestemt at alt til slutt skal tilhøre ham. ³ Sønnen er en kraftfull utstråling av Guds egen herlighet. Han er det synlige bilde på Gud og bærer oppe hele universet med sitt mektige ord. Han døde for at menneskene skulle få tilgivelse for syndene og sitter på Guds høyre side i himmelen og regjerer.†

Guds sønn er større enn englene

⁴ Guds sønn rangerer langt høyere enn englene. Gud tiltaler ham på en måte som viser at han er mye større enn englene. ⁵ Gud har jo aldri sagt til en engel:

"Du er min Sønn.

I dag har jeg blitt din Far."

Eller:

"Jeg skal være hans Far,

* **1:1** Profetenes budskap finnes skrevet ned i Bibelenes første del, den som vi kaller Det gamle testamente. † **1:3** Se Salmenes bok 110:1. Den som sitter på Guds høyre side, deler hans makt og regjerer sammen med ham.

og han skal være min Sønn.”[‡]

⁶ Og når Gud lar Sønnen, han som er den fremste, § komme til jorden, sier Gud:

”Alle Guds engler skal tilbe ham.”^{*}

⁷ Når Gud taler om englene, sier han:

”Jeg gjør mine engler til vind
og tjenerne mine til ild.”[†]

⁸ Men til Sønnen sier han:

”Gud, tronen din skal stå fast i all evighet.

Du regjerer over folket ditt med rettferdighet.

⁹ Du elsker det som er rett og hater det onde.

Derfor har jeg, din Gud, gjort deg til konge
og gitt deg mer ære og glede enn noen
annen.”[‡]

¹⁰ Og:

”Herre, i tidenes begynnelse la du jordens
grunnvoll og formet himmelen med dine
hender.

¹¹ Alt dette skal en dag forsvinne og bli til
ingenting,

men du kommer til å finnes i evighet.

Ja, himmelen og jorden skal slites ut som
klær.

[‡] **1:5** Disse ord er før i tiden blitt brukt i Midtøsten når konge begynte oppgaven sin, dersom han var underlagt en annen, og mektigere konge. For å vise at den nye kongen representerte den kongen som styrte hele riket, ble de kalt ”far” og ”sønn”. Se Salmenes bok 2:7 og Andre Samuelsbok 7:14. § **1:6** På gresk: den førstefødte. Den sønnen som ble født først arvet mer enn sine brødre og sto over dem. Jesus er likestilt med Gud og Herre over skapelsen. * **1:6** Se Femte Mosebok 32:42,43. † **1:7** Se Salmenes bok 104:4. ‡ **1:9** Se Salmenes bok 45:7-8.

¹² Du skal rulle sammen disse utslitte plaggene og bytte dem ut mot en ny kledning. Selv skal du aldri bli forandret, og aldri dø.”§

¹³ Gud har ikke sagt til noen engel, det han sier til Sønnen:

”Kom og sett deg på min høyre side for å regjere, til jeg har lagt dine fiender som en skammel under føttene dine.”*

¹⁴ Nei, englene er bare tjenere. De er ånder som Gud har sendt ut for å hjelpe dem som blir frelst og få evig liv.

2

Advarsel mot å forlate budskapet om frelse

¹ Etter som vi nå vet hvilken makt Jesus har, må vi være nøye med å holde oss til budskapet vi har hørt og ikke gli bort fra det. ² Allerede den jødiske loven som Moses tok imot fra englene, gjaldt som et budskap fra Gud. Hver og en som syndet og brøt loven, fikk sin rettferdige straff.

³ Hvordan skal da vi unngå å bli straffet dersom vi ikke bryr oss om den vidunderlige frelsen som Gud har tilbydd oss. Det var Herren Jesus selv som først underviste om denne frelsen. Senere har vi fått undervisningen bekreftet av dem som lyttet til ham. ⁴ Dessuten har Gud selv bekreftet budskapet ved å gi de troende kraft til å utføre mange fantastiske mirakler og tegn. Gud har gitt

§ 1:12 Se Salmenes bok 102:26-28. * 1:13 Se Salmenes bok 110:1. Den som sitter på Guds høyre side, deler hans makt og regjerer sammen med ham.

oss forskjellige nådegaver ved sin Hellige Ånd, alt i tråd med Guds plan.

Jesus ble menneske

⁵ Den kommende verden som vi snakker om, vil ikke bli styrt av engler. ⁶ Dette er klart beskrevet i Skriften* der det står et sted:

"Hva er da et menneske, at du tenker på det,
en menneskesønn, at du tar hånd om ham?
⁷ Du lot mennesket stå lavere i rang enn englene
for en kort tid,
men ga det kongelig herlighet og ære.

⁸ Du satte mennesket til å herske over alt du
hadde skapt,
du ga det makt over alle ting."[†]

Da Gud satte mennesket til å herske over alle ting, mente han virkelig alle ting. Han gjorde ikke noe unntak. Ennå har vi ikke sett alt dette skje. ⁹ Det vi til nå har sett, er at Menneskesønnen‡, Jesus, som for en kort tid var lavere i rang enn englene, nå har fått kongelig herlighet og ære, fordi han var villig til å lide og dø. Ja, i sin uendelige godhet lot Gud ham dø for alle.

¹⁰ Gud har skapt alt, og alt finnes til for å ære ham. Derfor ville han også gjøre mange mennesker til sine barn og gi dem del i herligheten. Gud lot Jesus lide og dø i vårt sted, for at Jesus

* **2:6** "Skriften" for jødene er Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. † **2:8** Se Salmenes bok 8:5-7. I det hebraiske språket kan "lavere... for en tid" kan også tolkes som "litt lavere". ‡ **2:9** "Menneskesønnen" er et hebraisk ord for å si "av mennesker". Det var en tittel på Kristus, den lovede kongen, hentet fra Daniel 7:13-14.

skulle bli den fullkomne herskeren som kan frelse oss for evig.

¹¹ Jesus døde for at vi skulle bli satt fri fra skyld og bli verdige til å stå innfor Gud. Vi som har blitt satt fri, har nå den samme Far som Jesus. Derfor skammer ikke Jesus seg for å kalle oss søsken[§].

¹² Det står i Skriften at han sier til Gud:

"Jeg skal fortelle om din storhet for mine søsken, og lovsynge deg midt i menigheten."*

¹³ På et annet stedet sier han:

"Jeg vil stole på ham",
og:

"Her er jeg og de barna som Gud har gitt meg."†

¹⁴ De barna det er snakk om, var mennesker av kjøtt og blod. Derfor måtte også Jesus bli et menneske av kjøtt og blod, slik at han kunne dø. Bare ved å dø i vårt sted, kunne han som var herre over døden, bryte djevelens makt.

¹⁵ Gjennom dette satte Jesus alle fri som hele livet hadde vært slaver under dødens frykt.

¹⁶ Det var ikke englene Jesus kom for å hjelpe. Nei, han kom for å hjelpe etterkommerne til Abraham. ¹⁷ Derfor var han nødt til å bli lik oss på alle vis som sine søsken. På den måten kunne han få medfølelse med oss og trofast tjene som vår øversteprest for Gud. Ja, han ble vår øversteprest og forsonet oss med Gud gjennom å ta straffen for syndene våre på seg. ¹⁸ Siden han nå selv har lidd og blitt fristet, kan han også

§ 2:11 På gresk: brødre. Samme tolkning blir brukt gjennom hele brevet. * 2:12 Se Salmenes bok 22:23. † 2:13 Se Jesaja 8:17-18.

hjelp oss når vi blir fristet til å gjøre det som er galt.

3

Jesus er større enn Moses

¹ Kjære søsken, dere tilhører Gud og har blitt innbudt til å leve i evig fellesskap med ham. Tenk på Jesus som vi bekjenner som vår øversteprest. Det var ham Gud sendte til jorden.

² Tenk på hvordan Gud valgte ut Jesus til øversteprest, og hvor trofast Jesus var mot Gud. På samme måten var Moses trofast mot Gud i oppgaven med å lede Guds folk*. ³ Likevel var oppdraget Jesus har fått, mer ære verdt enn Moses sitt. Det er på samme måten som at en byggmester må bli mer æret enn det huset han har bygget. ⁴ Ja, hvert hus har en byggmester, og Gud er byggmesteren som står bak alt.

⁵ Visst nok var Moses trofast i å tjene alt Guds folk, men han ble likevel bare en tjener. Hans tjeneste var et forbilde på sannhetene Gud seinere ville avsløre. ⁶ Jesus Kristus† derimot er Guds sønn. Han er trofast i oppgaven med å regjere over Guds folk. Dette folket er vi en del

* **3:2** På gresk: Guds hus. Guds hus er Guds folk, det vil si alle som tilhører hans husholdning. Se Fjerde Mosebok 12:7. Ordet "hus" kommer tilbake i det greske språk i v.3 6. † **3:6** "Kristus" betyr "den salvede" på gresk. Blant Israels folk ble konger, prester og profeter salvet med olje før de begynte oppgaven sin. Gud hadde ved profetene lovet å sende en salvet konge som skulle herske over alle folk. Det hebraisk ordet "Messias" betyr også "den salvede".

av dersom vi uten frykt holder fast ved håpet om å bli frelst for evig.

Advarsel mot de troløse

⁷ Etter som Jesus Kristus nå er Herre over alle ting, sier Guds Hellige Ånd til oss:

"Om dere i dag hører stemmen hans, da må dere lytte.

⁸ Vær ikke harde og kalde som Israels folk var da de gjorde opprør og satte meg på prøve i ørkenen.

⁹ Der testet de min tålmodighet og utfordret meg.

Det til tross for at i 40 års tid hadde de sett meg gjøre utallige mirakler.

¹⁰ Derfor ble jeg sint på den generasjonen som da levde, og sa:

'De handler alltid imot min vilje.

De nekter å følge den loven jeg har gitt.'

¹¹ I mitt sinne sverget jeg derfor en ed og sa:

'De skal ikke få komme til hvileplassen der de kan få ro sammen med meg.' "‡

¹² Pass derfor på, kjære søsken, at dere ikke blir fylt av onde tanker. Dere må ikke være troløse og slutter å holde dere til Gud, han som gir liv. ¹³ I dag lyder kallet fra Kristus: Hold ut dag etter dag med å oppmuntre hverandre mens dere ennå har muligheten, slik at ingen blir fristet til å synde og bli harde og kalde.

¹⁴ Dersom vi helt til siste øyeblikk holder fast på den overbevisningen vi hadde da vi begynte å

‡ 3:11 Se Salmenes bok 95:7-11.

tro på Kristus, skal vi få del i alt godt sammen med ham.

¹⁵ Glem ikke advarselen:

”Dersom dere hører hans stemme i dag,
da må dere lytte til ham.

Vær ikke harde og kalde som Israels folk var da de gjorde opprør.”

¹⁶ Hvem var det som hørte Guds stemme og likevel gjorde opprør mot ham? Jo, det var de som sammen med Moses ble ledet ut av Egypt.

¹⁷ Og hvem var det som Gud seinere ble sint på i 40 år? Jo, det var de samme menneskene. De syndet mot Gud og måtte derfor dø i ørkenen.

¹⁸ Og hvem tenkte Gud på da han til slutt sverget eden sin og sa: ”De skal ikke få komme inn til hvileplassen der de kan få ro sammen med meg.” Jo, det var de samme menneskene. De nektet å tro på Gud. ¹⁹ Vi ser altså at det var på grunn av sin troløshet disse menneskene ikke fikk komme inn til hvileplassen Gud hadde forberedt for dem.

4

Guds folk får hvile sammen med Gud

¹ Guds løfte om at vi skal få hvile sammen med ham, gjelder fortsatt. La oss derfor ta nøye vare på hverandre, slik at vi oppdager dersom noen sakker akterut på veien. ² Vi har fått høre det samme glade budskapet som dem som gikk sammen med Moses, om at vi skal få hvile ut ved reisens slutt hos Gud. De som hørte budskapet den gangen, hadde ingen nytte av det, etter som

de ikke trodde på det Gud sa. ³ Vi som derimot tror på løftet, skal få oppleve den hvilen Gud gjorde kjent da han sa:

"I mitt sinne sverget jeg derfor en ed og sa:

'De skal ikke få komme inn i landet der de kan hvile sammen med meg.'"^{*}

Denne hvilen har ligget og ventet på menneskene helt siden Gud skapte verden. ⁴ At det er på den måten forstår vi når vi leser i Skriften[†] om den sjuende dagen i uken. Det står: "Og når det sjuende døgnet kom, hvilte Gud, etter som han var ferdig med alt sitt arbeid."[‡] ⁵ På det stedet vi allerede snakket om, sier Gud: "De skal ikke få komme inn til stedet der de kan hvile sammen med meg."⁶ Guds løfte om at mennesket skal få hvile sammen med ham, står altså igjen. De som først fikk høre dette glade budskapet, kunne ikke få hvile sammen med Gud, etter som de ikke var lydige mot ham. ⁷ Gud bestemte derfor en ny tid da mennesket skulle få sjansen til å hvile sammen med ham. I dag lever vi i denne tiden. At det var en ny tid, forstår vi etter som Gud først mange år seinere lot kong David si:

"Dersom dere hører hans stemme i dag,
da må dere lytte til ham.

Vær ikke harde og kalde."§

⁸ Josva førte Israels folk inn i Kanaans land. Det var ikke der de fikk hvile sammen med

^{*} **4:3** Se Salmenes bok 95:11. [†] **4:4** "Skriften" for jødene er Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente.

[‡] **4:4** Se Første Mosebok 2:2. [§] **4:7** Se Salmenes bok 95:7-8.

Gud. Hvorfor ellers skulle Gud snakke om en ny dag som mennesket kunne få oppleve hvilen hos ham? ⁹ Den som begynner å tro på Jesus Kristus, får tilhøre Guds folk og oppleve en evig hviledag* sammen med Gud. ¹⁰ De som når fram til hvilen, har utført det arbeidet de fikk av Gud. Disse kan hvile, akkurat som Gud hvilte da han var ferdig med å skape.

¹¹ La oss derfor gjøre alt for å holde fast ved troen, slik at vi får hvile sammen med Gud. Da blir vi ikke som Israels folk, de som var ulydige mot Gud og ga ham opp mens de var underveis.

¹² Ja, pass på at dere ikke er ulydige, for Guds budskap er fullt av liv og kraft. Det er skarpere enn et dobbeltegget sverd, og trenger dypt inn til vårt innerste. Det avslører alle tankene og motivene våre, og avdekker om vi handler rett eller galt. ¹³ Ingen kan skjule noe for Gud. Han vet alt om alle. For ham skal vi alle en gang stå til rette for det vi har gjort.

¹⁴ La oss derfor holde fast ved troen på Jesus, Guds sønn. Han er vår store øversteprest som har steget opp til Gud i himmelen. ¹⁵ Vi har en øversteprest som forstår våre svakheter, etter som han selv har blitt fristet på alle måter akkurat som oss, men uten å synde. ¹⁶ Derfor kan vi uten den minste frykt komme til Gud når vi er i vanskeligheter. Vi kan stole på at han i sin godhet tilgir oss og bistår oss med den hjelpen vi trenger.

* **4:9** I grunnteksten: Sabbaten.

5

Jesus er vår øversteprest

¹ En vanlig øversteprest er et menneske som har fått i oppdrag å representere andre mennesker for Gud. Han bærer fram gaver og offer til Gud, for at menneskene skal få tilgivelse for syndene sine. ² Han har de samme svakhetene som dem han representerer. Derfor kan han ha medfølelse med dem når de handler galt og ikke forstår det Gud vil. ³ Etter som han er svak, må han selv få tilgivelse for syndene sine. Derfor bærer han fram offer til Gud både for folket og seg selv.

⁴ Det å være øversteprest er en stor ære. Det er ikke noe de selv tar på seg. De må bli valgt ut av Gud, akkurat som Aron ble.* ⁵ Derfor tok heller ikke Jesus Kristus selv på seg æren å være øversteprest. Nei, han fikk oppgaven av Gud, som sa til ham:

"Du er min Sønn.

I dag har jeg blitt din Far."[†]

⁶ Og på et annet sted i Skriften[‡] sier Gud:

"Du er prest for evig,

akkurat som Melkisedek."§

* **5:4** Se Andre Mosebok 28:1. [†] **5:5** Disse ordene er blitt brukt i Midtøsten før i tiden når en konge begynte oppgaven sin, dersom han var underlagt en annen, og mektigere konge. For å vise at den nye kongen representerte den konge som styrte hele riket, ble de kalt "far" og "sønn". Se Salmenes bok 2:7. [‡] **5:6** "Skriften" for jødene er Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. § **5:6** Se Salmenes bok 110:4. Melkisedek blir nevnt første gangen i Første Mosebok 14:18-20.

⁷ Mens Jesus ennå var her på jorden, ropte og ba han til Gud under tårer om at han måtte få slippe å dø. Likevel var Jesus ydmyk og fulgte Guds vilje. På grunn av sin lydighet ble han seinere vekket opp fra de døde. ⁸ Jesus måtte altså lære seg å være lydig gjennom den lidelsen han fikk, og det til tross for at han var Guds sønn. ⁹ På samme måten ble han en fullkommen øversteprest. For evig og alltid kan han frelse alle som er lydige mot ham. ¹⁰ Gud så seg ut Jesus til å bli øversteprest, akkurat som Melkisedek.

¹¹ Det finnes mye, mye mer vi kunne si om dette. Det virker imidlertid ikke som dere hører etter. Derfor er det vanskelig å få dere til å forstå. ¹²⁻¹³ Dere har vært troende ganske lenge nå og burde kunne undervise andre, men i stedet trenger dere på nytt å bli fulgt opp i de grunnleggende sannhetene i Guds ord. Dere er som nyfødte barn, som bare kan drikke melk. Fast føde klarer dere ikke å ta til dere. Den som fortsatt lever på melk, kan ikke forstå en undervisning om å følge Guds vilje. ¹⁴ Den faste føden derimot er mat for voksne, for alle som gjennom lang trening har lært seg å skille mellom rett og galt.

6

En moden tro

¹ La oss derfor slippe å gjenta det første vi måtte lære om Jesus Kristus. Det er tid til å gå videre til den undervisningen som passer for de mer modne. Vi vil ikke på nytt begynne fra

begynnelsen med å undervise om elementære grunnsetninger som: At de skal forlate sine onde handlinger og tro på Gud. ² At de skal la seg døpe til fellesskap med Kristus. At de troende skal be og legge hendene på den dømte.* At dere er kjent med at de døde skal stå opp igjen. At alle som ikke tror på Gud, skal få evig straff. ³ La oss nå gå videre i vår undervisning, dersom Gud tillater det.

Advarsel mot å forlate Jesus Kristus

⁴⁻⁶ De personene som har forlatt troen på Jesus Kristus, kan vi ikke få til å vende tilbake. Nei, dersom de en gang har tatt imot det sanne budskapet, fått del i Guds gave og Ånd, fattet hvor godt Guds budskap er og opplevd kreftene i den kommende verden, men likevel forlater Kristus, da kan vi ikke få dem til å vende tilbake. Ved det de gjør, spikrer de på nytt Guds sønn til korset og vil latterliggjøre hans vei til korset.

⁷ Et troende menneske er som en åker. Dersom åkeren suger til seg regnet som faller og gir bonden god avling, da vil Gud være god mot den. ⁸ Men dersom åkeren bare gir tistler og tornekratt, da er den verdiløs, og risken er stor

* **6:2** På gresk: læren om dåp og håndspålegging. Ordet dåp står i flertall. Undervisningen handlet altså om forskjellen mellom forskjellige jødiske seremonier for å bli rensset og dåpen sammen med Jesus Kristus. Håndspåleggingen handlet om at de troende la hendene på de dømte for at de skulle få Guds Ånd. Se Apostlenes gjerninger – historien om de første troende 19:5,6. Men de la også hendene på folk da de ba for syke, eller da noen skulle innvies til en oppgave i menigheten.

for at Gud en dag forkaster åkeren og svir den av.

⁹ Nå tror vi ikke, kjære venner, at det er så dårlig stelt med dere, selv om vi snakker på denne måten. Tvert imot er vi sikre på at dere er på vei til å bli frelst for evig. ¹⁰ Gud er ikke urettferdig, men husker hvor hardt dere har arbeidet for ham. Han ser hvor mye dere elsker ham, etter som dere stadig hjelper dem som tilhører Gud. ¹¹ Fortsett derfor å gjøre alt dette med den samme iver, slik at Gud en dag kan oppfylle håpet deres og frelse dere for evig. ¹² Vær ikke late og likegyldige, men ta som ideal dem som gjennom tro og tålmodighet får del i alt det gode Gud har lovet.

Gud holder løftene sine

¹³ En av de som fikk et slikt løfte fra Gud, var Abraham. Gud sverget ved seg selv, etter som det ikke var noen høyere å sverge ved. ¹⁴ Han sa: "Jeg vil gi deg av alt det gode som er mitt og la dine etterkommere bli så mange at ingen kan telle dem."† ¹⁵ Abraham ventet med stor tålmodighet og fikk til slutt en sønn, slik Gud hadde lovet.

¹⁶ Også menneskene kan sverge sine eder. De tar Gud til vitne på at det de sier er sant, slik at det blir slutt på alle diskusjoner. ¹⁷ Da Gud ga løftet sitt, sverget han en ed. Med det ville han vise dem som fikk løftet, at det var et løfte han aldri kunne tenkte seg å ta tilbake. ¹⁸ Gud har gitt oss både løftet og eden sin. Disse to

† 6:14 Se Første Mosebok 22:17.

bekreftelsene står fast, etter som Gud aldri kan lyve. De er en sterk oppmuntring til oss som håper på Gud og stoler på at han en dag vil innfri løftet og frelse oss for evig.

¹⁹ Dette håpet om at sjelene til slutt skal bli frelst for evig, er som et solid anker som sitter urokkelig fast hos Gud selv, innenfor forhenget til Det aller helligste[‡] i himmelen. ²⁰ Forhenget ble spjæret i to deler da Jesus døde på korset. § Gjennom det åpnet han veien til Gud for oss, og ble øversteprest for evig, akkurat som Melkisedek.

7

Melkisedek var prest for Gud

¹ Denne Melkisedek var konge i byen Salem* og prest for den Høyeste Gud. Det var han som møtte Abraham, den gangen Abraham kom tilbake etter å ha vunnet et stort slag mot flere konger. Melkisedek ba til Gud om at han skulle gi Abraham alt godt. ² Abraham på sin side tok en tiendedel av alt han hadde vunnet i krigen, og ga til Melkisedek. Navnet Melkisedek betyr

[‡] **6:19** "Det aller helligste" var et rom lengst inn i templet, stedet for Guds nærvær. Framfor det rommet hang et forheng, og den eneste som fikk gå inn dit, var øverstepresten, da han en gang om året ofret blod for at folket skulle få syndene sine tilgitt. For en nærmere beskrivning, se 9:2-5. § **6:20** Se Matteus sin fortelling om Jesus 27:50-51, der det blir omtalt hvordan forhenget i templet i Jerusalem brast i to deler da Jesus døde.

* **7:1** Sannsynligvis det nåværende Jerusalem. Melkisedek blir nevnt første gangen i Første Mosebok 14:18-20.

”kongen som gjør Guds vilje”. Han var også ”fredens konge”, etter som Salem betyr fred. ³ Det står ikke noe i Skriften† om Melkisedek sin far eller mor eller forfedre. Livet hans blir omtalt som om det ikke hadde noen begynnelsen eller slutt. Derfor er han prest for evig, akkurat som Guds sønn.

⁴ At Melkisedek fikk stor ære, kan vi forstå, etter som Abraham selv, stammefaren til oss jøder, ga Melkisedek en tiendedel av det beste krigsbyttet. ⁵ Langt seinere fikk Abraham sine etterkommere ta imot Moseloven‡ som sier at de skal gi en tiendedel av alt til prestene, som alltid blir valgt fra Levis§ stamme. ⁶ Men Melkisedek hørte ikke til denne presteslekten. Likevel fikk han ta imot en tiendedel av Abraham sitt bytte. Melkisedek måtte også be om at Gud skulle gi Abraham alt godt, det til tross for at det var Abraham som hadde fått Guds løfter. ⁷ Alle vet jo at det er en større ære å få be Gud om å gi et annen menneske alt godt, enn det er å være det menneske som selv får ta imot gaven.

⁸ De jødiske prestene, som langt seinere fikk ta imot en tiendedel av alt, var vanlige, dødelige mennesker. Med Melkisedek var det annerledes. Det er som om Gud ville vise oss at han fortsatt lever, etter som det ikke står noe i Skriften om hans død. ⁹ Vi kan til og med si at Levi, stam-

† 7:3 ”Skriften” for jødene er Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. ‡ 7:5 Moseloven, eller den jødiske loven, finnes skrevet ned i Første til Femte Mosebok. § 7:5 Levi var barnbarns barn til Abraham, og Levis etterkommere ble valgt ut til å bli prester mange hundre år senere.

mefaren til alle jødiske prester som får ta imot en tiendedel av alt, også ga en tiendedel av alt til Melkisedek gjennom Abraham. ¹⁰ Selv om ikke Levi var født da Abraham møtte Melkisedek, fantes likevel bakgrunnen for hans røtter hos Abraham.

¹¹ Jødene har for lenge siden hatt en lov som bygger på at prestene fra Levis stamme gjør tjeneste for Gud. Dersom tjenesten deres kunne gjøre oss feilfrie, behøvde ikke Gud å sende en annen prest, en som var lik Melkisedek, og ikke lik Aron, den første presten fra Levis stamme.

¹² Når Gud forandret hele dette regelverket for hvordan prestene skulle bli valgt, og lot en annen prest gjøre tjeneste for ham, da må også Moseloven erstattes med noe nytt. ¹³ Den presten vi snakker om her, tilhører ikke Levis stamme, men en annen stamme som aldri har tjent Gud og ofret på hans alter. ¹⁴ Vår Herre kom fra Juda stamme, som dere alle vet, og det står ingenting i Moseloven om noen prester fra denne stammen.

Jesus er øversteprest som Melkisedek

¹⁵ At noe helt nytt har kommet og erstattet den gamle ordningen med at prester skal blir valgt ut fra Levis stamme, er helt klart, etter som denne nye presten er lik Melkisedek, og ikke de andre prestene. ¹⁶ Jesus ble ikke valgt ut til prest fordi han tilhørte Levis stamme, slik som Moseloven*

* **7:16** Moseloven, eller den jødiske loven, finnes skrevet ned i Første til Femte Mosebok.

krever, men fordi livet hans aldri tar slutt. ¹⁷ Det står i Skriften[†] om ham:

"Du er prest til evig tid,

på samme måte som Melkisedek."[‡]

¹⁸ Moseloven har altså blitt erstattet med noe bedre, etter som loven ikke kunne hjelpe oss til å følge Guds vilje og komme nær ham. ¹⁹ Ingen mennesker har noen gang blitt fullkomne ved å være lydige mot loven. Men nå har Jesus ført oss nær til Gud og gitt oss et sikkert håp om at vi en dag skal bli frelst for evig.

²⁰⁻²¹ Gud har sverget en ed på at Jesus for alltid skal være presten vår. Noe slikt har han aldri gjort med de andre prestene. Det er bare Jesus som har fått høre Gud si:

"Herren har sverget en ed som han ikke vil bryte:

'Du er prest for evig.' "§1§

²² Denne eden er garantien for at den nye og bedre pakten som Jesus har opprettet mellom Gud og menneskene skal stå fast.

²³ En annen forskjell er at de i den gamle ordningen med prester fra Levis stamme hele tiden måtte tilsette nye prester, etter som døden satte en stopper for tjenesten deres. ²⁴ Jesus derimot fortsetter å tjene som prest, etter som han lever for evig. ²⁵ Derfor kan han også i all framtid frelse de som kommer til Gud på grunn av det han gjorde. Han lever for alltid og kan appellere til Gud for hvert menneske.

[†] **7:17** "Skriften" for jødene er Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. [‡] **7:17** Se Salmenes bok 110:4.

§ **7:20-21** Se Salmenes bok 110:4.

²⁶ Jesus er en slik øversteprest som vi virkelig trengte. En som er hellig og uten skyld og aldri har gjort noe galt. Derfor er han også skilt fra verdens onde mennesker og har blitt tatt opp til Gud i himmelen. ²⁷ Han ligner ikke de andre øversteprestene som hver dag må ofre til Gud. Først for å få tilgivelse for sine egne synder, så for at folket skal få tilgivelse for sine. Nei, Jesus ofret seg selv på korset en gang for alle, for at vi skal få tilgivelse for syndene. ²⁸ De øversteprestene som har blitt tilsatt i tråd med Moseloven er vanlige syndige mennesker. Nå har altså Gud, ved å sverge en ed, satt Moseloven til side og innført en ny ordning. Han har innsatt sin sønn som fullkommen øversteprest til evig tid.

8

Jesus er øversteprest for en ny pakt

¹ Hovedsaken i det vi vil si, er altså at Jesus er vår øversteprest. Han sitter på Guds høyre side i himmelen og regjerer.* ² Han tjener som prest for Gud i himmelen, i en helligdom som ikke er laget av mennesker, men av Gud selv.

³ Oppgaven for øverstepresten er å bære fram gaver og offer til Gud, og derfor var også Jesus nødt til å bære fram et offer. ⁴ Dersom han fortsatt levde her på jorden, ville han likevel ikke vært prest, for her finnes det allerede prester

* **8:1** Se Salmenes bok 110:1. Den som sitter på Guds høyre, side deler hans makt og regjerer sammen med ham.

som bærer fram de offer som Moseloven[†] krever.
⁵ Disse prestene tjener i en jordisk helligdom som bare gir oss et uklart bilde av det som finnes i himmelen. Da Moses skulle reise det teltet som Israels folk brukte til sine gudstjenester i ørkenen, sa Gud til ham: "Pass på at du gjør alt etter det forbilde jeg viste deg på fjellet Sinai."[‡] ⁶ Jesus Kristus derimot er prest for en mye viktigere oppgave, for han er mellommann i en ny og bedre pakt mellom Gud og menneskene, en pakt som hviler på bedre løfter.

⁷ Dersom den første pakten mellom Gud og hans folk kunne ha hjulpet oss til å følge Guds vilje, da hadde ikke Gud behøvd å erstatte den med en annen. ⁸ Men Gud anklaget Israels folk for ikke å følge hans vilje, og sa:

"Det skal komme en dag da jeg inngår en ny pakt med det folk som bor i Israel og Juda. §

⁹ Den vil ikke ligne den pakten jeg inngikk med forfedrene deres da jeg tok dem ved hånden og førte dem ut av Egypt.

De holdt ikke fast ved min pakt,
og derfor brydde jeg meg ikke om dem lenger.

¹⁰ Men dette er den nye pakten jeg en dag vil inngå med Israels folk,
sier Herren: Jeg vil la dem forstå min vilje og mine lover,

[†] 8:4 Moseloven, eller den jødiske loven, finnes skrevet ned i Første til Femte Mosebok. [‡] 8:5 Se Andre Mosebok 25:40.

§ 8:8 Israels folk ble etter kong Salomo uenige. De valgte to forskjellige konger og bodde i to oppdelte landområder.

og jeg vil gjøre det slik at de av hele hjertet er lydige mot meg.

Jeg vil være deres Gud, og de skal være mitt folk.

¹¹ Da skal ingen lenger behøve å undervise hverandre og si:

‘Pass på at du lærer Herren å kjenne’,
for da skal alle kjenne meg, både store og små.

¹² Jeg vil tilgi deres ondskap,
og jeg vil aldri mer huske på syndene deres.”*

¹³ Gud taler altså om en ny pakt, og det betyr at den første pakten er gått ut på dato og snart skal forsvinne.

9

Prestens oppgave i den første pakten

¹ I det første pakten mellom Gud og hans folk var det en lang liste med regler for hvordan prestene skulle tjene Gud i teltet* i ørkenen som de brukte til helligdom her på jorden. ² Teltet besto av to rom. Det første inneholdt en lyses-take og et bord med tolv brød som representerte Israels tolv stammer. Dette rommet ble kalt Det hellige. ³ Helt bak i dette rommet var det et forheng. Bak forhenget var det et nytt rom som ble kalt Det aller helligste. ⁴ Der inne sto et alter av gull for røkelse og en kiste kledd av gull som ble kalt Paktens ark. I arken oppbevarte de tre forskjellige gjenstander: En krukke av gull

* **8:12** Se Jeremia 31:31-34. * **9:1** Teltet ble reist under ledelse av Moses og finnes beskrevet i Andre Mosebok 25-31.

fylt med manna[†], Aron sin stav, som en gang hadde skutt friske skudd,[‡] og steintavlene med de ti budene. ⁵ Oppe på arken sto to modeller av kjeruber[§], et symbol på Guds nærhet. Vingene brettet seg ut over lokket på arken og ble kalt "plassen der Gud tilgir". Men vi har ikke tid til å gå inn på hver detalj i disse tingene.

⁶ Etter at alt dette var gjort klart, gikk prestene regelmessig inn i Det hellige rommet i teltet for å utføre sin tjeneste for Gud. ⁷ Men i Det aller helligste rommet innerst i teltet, måtte bare øverstepresten gå inn. Det gjorde han en gang i året. Da hadde han alltid med blod for å ofre til Gud for at både han og folket skulle få tilgivelse for syndene de hadde begått i sin tankeløshet.

⁸ Gjennom denne symbolske handlingen viser Guds Hellige Ånd at veien til Gud og Det aller helligste rommet var stengt for menneskene så lenge det første rommet og regelverket for prestene ennå sto ved lag. ⁹ Bilde viser også til vår egen tid, for menneskene bærer fortsatt fram gaver og offer som ikke kan gjøre dem fullkomne eller gi dem en ren samvittighet. ¹⁰ Menneskene følger en lang liste med regler for det de har lov til å spise, drikke og ulike seremonier av renselse for å bli verdige å komme innfor Gud. Alt dette er bare ytre regler for å tjene Gud, og skulle bare gjelde inntil den nye pakten kom med en ny og bedre ordning.

[†] 9:4 Manna var det brød Israels folk spiste i ørkenen. Se Andre Mosebok 16:32-33. [‡] 9:4 Se Fjerde Mosebok 17:8-10. [§] 9:5 Kjerubene var en slags engler.

Jesus Kristus ofret sitt blod

¹¹ Nå har altså Jesus Kristus kommet som øversteprest for den nye pakten, med alle fordelene dette fører med seg. Han har gått inn i den store og fullkomne helligdommen, som ikke er bygd av mennesker og derfor heller ikke tilhører denne verden. ¹² En gang for alle gikk han inn med blod i Det aller helligste* i himmelen. Men det var ikke med blod fra geiter og kalver.† Nei, han ofret sitt eget blod, og gjennom det har vi fått tilgivelse for syndene våre og blitt frelst for evig.

¹³ Dersom menneskene i den første pakten hadde gjort noe som ut fra Moseloven‡ var forbudt, kunne blodet fra geiter og okser, og vann blandet med asken fra en kvige,§ på en symbolsk måte sette dem fri fra skyld og gjøre dem verdige å komme innfor Gud. ¹⁴ Hvor mye mer vil ikke da blodet fra Kristus sette oss fri fra skyld, slik at vi blir verdige til å tjene Gud, han som gir liv. Kristus bar fram seg selv som et feilfritt offer til Gud gjennom kraften i Guds evige Ånd.

¹⁵ Kristus er altså mellommann i en ny og bedre pakt mellom Gud og menneskene. Han

* **9:12** "Det aller helligste" var et rom lengst inn i templet, stedet for Guds nærvær. Den eneste som fikk gå inn dit, var øverstepresten, da han en gang om året ofret blod for at folket skulle få syndene sine tilgitt. For en nærmere beskriving, se 9:2-5.

† **9:12** Se Tredje Mosebok 16:14-15. ‡ **9:13** Moseloven, eller den jødiske loven, finnes skrevet ned i Første til Femte Mosebok.

§ **9:13** Se Fjerde Mosebok 19.

døde for å ta straffen for de syndene menneskene hadde begått i den første pakten, ja, han kjøpte oss fri fra vårt slaveri under synden. Gjennom dette kan alle som takker ja til Guds tilbud, få del i Guds arv, det evige liv han har lovet oss. ¹⁶⁻¹⁷ En pakt fungerer nemlig som et testamente*. Ingen kan arve noe før det er bevist at personen som skrev testamentet er død. Da først trår det i kraft. ¹⁸ Derfor var blodet bevis for at døden hadde funnet sted og nødvendig for at den første pakten skulle tre i kraft. ¹⁹ Da Moses hadde lest opp alle budene i loven for hele folket, tok han blod fra kalver og geiter som var slaktet, og blandet det med vann. Etterpå dyppet han stilkene fra isopplanten og rød ull i blodet og stenket det over lovboken og alt folket. ²⁰ Så sa han: "Dette blodet bekrefter den pakten som Gud har fastsatt at dere skal holde." ²¹ På samme måten stenket han blod på helligdommen og alle gjenstandene som ble brukt.† ²² Ja, Moseloven krever at nesten alt og alle som skal komme innfor Gud, må gå gjennom denne seremonien for renselse og bli stenket med blod. Uten blod og død finnes det ingen tilgivelse.

²³ Helligdommen og alt som var i den, det vil si de symbolske bildene av det som finnes i himmelen, må altså bli rensset gjennom denne seremonien før de kan bli brukt i gudstjenesten. Men forbildene i himmelen, den virkelige helligdommen, forlangte et mye bedre offer. ²⁴ Kristus

* **9:16-17** Gresken har samme ord for pakter og testamente.

† **9:21** Se Andre Mosebok 24:3-8.

har ikke gått inn i noen vanlig helligdom, som er bygd av mennesker og bare er et bilde på den virkelige. Nei, han gikk inn i selv himmelen med sitt blod og trådte fram for Gud på grunn av vår skyld. ²⁵ Offeret hans var ikke et offer som må bli gjentatt gang etter gang, slik som offer med blod fra dyrene som øversteprestene hvert år bærer inn i helligdommen. ²⁶ Nei, da hadde Kristus måtte lide og dø gang på gang helt fra verdens skapelse. Nå kom han til jorden ved tidenes slutt for en gang for alle å ofre seg på korset, for at vi skulle få tilgivelse for syndene våre.

²⁷ Gud har bestemt at vi mennesker skal dø en gang, og at vi etterpå skal bli dømt av ham. ²⁸ Derfor døde også Kristus bare en gang for å ta straffen for alle syndene på seg. Kristus skal likevel komme til jorden for andre gang, men ikke for å ofre seg selv for syndene våre. Nei, denne gangen kommer han for å frelse for evig alle de som venter på han.

10

Jesus Kristus ofret seg en gang for alle

¹ Reglene i Moseloven* om forskjellige slags offer gir bare en uskarp skisse av alle de godene som skulle komme da Jesus Kristus ofret livet sitt. Øversteprestene som år etter år bærer fram offer, kan jo ikke gjøre seg selv eller noen andre fullkomne for evig. ² I så tilfelle ville de ha

* **10:1** Moseloven, eller den jødiske loven, finnes skrevet ned i Første til Femte Mosebok.

sluttet å ofre, etter som både øversteprestene og folket ville ha blitt fullkomne en gang for alle og ikke lenger hatt dårlig samvittighet for syndene. ³ Nå fortsetter i stedet disse årlige ofrene med å minne menneskene gang på gang om syndene de har begått. ⁴ Blodet fra okser og geiter kan aldri ta bort syndene.

⁵ Derfor sa Kristus da han kom til verden:
"Offer og gaver vil du ikke ha,
men en kropp har du gjort til meg,
slik at jeg kan være lydig mot deg.

⁶ Du gleder deg ikke over syndoffer og brennoffer,
at de slakter dyr som de brenner på alteret.

⁷ Da sa jeg: 'Se, her er jeg. Jeg har kommet
for å gjøre din vilje,

Gud, slik det var skrevet om meg i skriftrullen.' "†

⁸ For det første sier altså Kristus at Gud ikke vil ha offer og gaver. Han gleder seg ikke over at prestene brenner dyr eller bærer fram andre offer for syndene til folket. Likevel står det i Moseloven at de skulle gjøre alt dette. ⁹ For det andre sier Kristus at han har kommet for å gjøre Guds vilje. Gud setter altså Moseloven til siden og erstatter alle offer med Kristi offer. ¹⁰ Jesus Kristus fulgte Guds vilje og ofret kroppen sin en gang for alle, for at vi skulle bli satt fri fra vår skyld og bli verdige å komme innfor Gud.

¹¹ De prestene som tjener i den første pakten, bærer dag etter dag fram offer som aldri kan ta bort noen synd. ¹² Jesus bar fram det ene offer

† **10:7** Se Salmenes bok 40:7-9.

for synden. Det gir oss tilgivelse i all framtid. Han satte seg på Guds høyre side for å regjere.

¹³ Der venter han nå på at hans fiender skal bli lagt som en skammel under føttene hans.†

¹⁴ Gjennom det ene offer har han for all framtid gjort oss fullkomne i Guds øyne, slik at vi er verdige til å komme innfor Gud.

¹⁵ Guds Hellige Ånd vitner også for oss at dette er sant. Han sier først:

¹⁶ "Dette er den nye pakten jeg en dag vil inngå med dem, sier Herren:

Jeg vil la dem skjønne min vilje og mine lover.

Jeg vil gjøre det slik at de er lydige mot meg av hele sitt hjerte."

¹⁷ Senere legger han til:

"Jeg vil aldri mer huske på syndene og ondskapen deres."§

¹⁸ Når syndene nå en gang for alle er blitt tilgitt, da trengs det ikke flere offer.

Advarsel mot å gå bort fra troen på Jesus

¹⁹ Jesus ofret altså sitt blod for oss da han døde. Takket være det kan vi nå, kjære søsken, uten frykt gå rett inn i Det aller helligste* der Gud

† **10:13** Se Salmenes bok 110:1. Den som sitter på Guds høyre side, deler hans makt og regjerer sammen med ham. § **10:17**

Se Jeremia 31:33-34. * **10:19** "Det aller helligste" var et rom lengst inn i templet, stedet for Guds nærvær. Framfor det rommet hhang et forheng, og den eneste som fikk gå inn dit var øverstepresten, da han en gang om året ofret blod for at folket skulle få syndene sine tilgitt. For en nærmere beskriving, se 9:2-5.

finnes. ²⁰ Jesus er den nye veien til Gud. Han er den som gir oss liv. Han tok bort det forhenget som skilte oss fra Gud. Forhenget til Det aller helligste revnet i to deler da han døde på korset.[†]

²¹ Siden vi nå har en så stor øversteprest som regjerer over Guds folk, ²² da la oss gå rett inn til Gud selv, med hele hjertet fylt av tro på at han vil ta imot oss. Jesus har ved sitt blod gjort oss verdige til å komme innfor Gud, etter som syndene er tilgitt og kroppene våre er blitt vasket i rent vann.[‡] ²³ La oss tillitsfullt holde fast ved håpet om til slutt å bli frelst for evig. Gud kommer til å innfri de løftene han har gitt oss. ²⁴ La oss på alle måter oppmuntre hverandre til å vise kjærlighet og være hjelpsomme. ²⁵ La oss ikke være likegyldige til møter og gudstjenester, slik som visse personer bruker å gjøre. La oss i stedet bruke disse anledningene til å styrke og oppmuntre hverandre, spesielt etter som dere ser at dagen nærmer seg da Gud skal dømme verden.

²⁶ Dersom vi med vitende og vilje fortsetter å synde mot Gud, og det til tross for at vi har tatt imot det sanne budskapet om Jesus, da finnes det ikke lenger noe offer som kan gi oss tilgivelse for syndene våre. ²⁷ Nei, da venter bare Guds fryktelige straff og en fortærende ild som skal utslette alle Guds fiender. ²⁸ Allerede den som

[†] **10:20** Se Matteus sin fortelling om Jesus 27:50-51, der det blir omtalt hvordan forhenget i templet i Jerusalem brast i to deler da Jesus døde. [‡] **10:22** Det rene vannet viser til den rituelle vasken de jødiske prestene måtte gå gjennom før de skulle tjene Gud.

nektet å være lydige mot Moseloven[§], ble uten skånsel drept, dersom to eller tre vitner kunne bevise hans skyld. ²⁹ Hvor mye verre skal da ikke straffen bli for den som går bort fra Guds sønn. En slik person sier nei til den frihet fra skyld som han selv har fått oppleve ved at Jesus ofret blodet sitt og opprettet en ny pakt mellom Gud og menneskene. Han håner Guds Ånd som formidler denne kjærligheten og tilgivelsen fra Gud. ³⁰ Vi vet hvem som har sagt: "Hevnen er min, og jeg skal straffe dem som fortjener det," og: "Herren skal dømme sitt folk."* ³¹ Ja, det er fryktelig å bli straffet av den levende Gud.

³² Tenk tilbake på hvordan det var i den første tiden, da dere nettopp hadde tatt imot budskapet om Jesus. Da holdt dere fast ved troen midt i fryktelige lidelser. ³³ Iblant ble dere selv hånet og mishandlet av mennesker, og iblant stilte dere solidarisk opp for å hjelpe andre som ble utsatt for det samme. ³⁴ Dere led med dem som ble kastet i fengsel, og når de tok eiendelene, var dere likevel glade, etter som dere visste at dere eide noe bedre i himmelen, noe som hadde evig verdi.

³⁵ Fortsett å være like uredde. Tenk på den store belønningen som venter! ³⁶ Det blir krevd langvarig utholdenhet dersom dere vil gjøre Guds vilje og få det han har lovet. Gud sier i

[§] **10:28** Moseloven, eller den jødiske loven, finnes skrevet ned i Første til Femte Mosebok. * **10:30** Se Femte Mosebok 32:36.

Skriften†:

³⁷ "Om en kort tid kommer han som skal komme.
Det skal ikke trekke ut for lenge.

³⁸ Den som tror,

blir skyldfri innfor meg og får leve.

Om han derimot vender seg bort fra meg,
har jeg ingen glede av ham."‡

³⁹ Vi tilhører ikke dem som vender seg bort fra
Gud og gjennom det går fortapt. Nei, vi tilhører
dem som tror på ham og blir frelst for evig.

11

Eksempel på mennesker med tro

¹ Å tro på Gud betyr at vi stoler på at han en dag vil innfri håpet vårt og frelse oss for evig. Vår tro gjør oss overbevist om en virkelighet som vi ennå ikke kan se. ² Mange av forfedrene våre hadde en slik tro og fikk høre av Gud at de var akseptert av ham.

³ I tro på Gud forstår vi at hele universet ble skapt på hans befaling. Det som er synlig for våre øyne, ble formet av den usynlige verden.

⁴ I tro på Gud kunne Abel bære fram et bedre offer enn Kain. Gud aksepterte offeret til Abel. Han erklærte Abel for å være skyldfri innfor ham, etter som Abel trodde på Gud. Derfor er

† **10:36** "Skriften" for jødene er Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente. ‡ **10:38** Se Habakkuk 2:3-4. Teksten følger i stort sett den greske oversettelsen av Bibelens første del, den som vi kaller Det gamle testamente.

troen hos Abel en oppmuntring for oss i dag, til tross for at han for lenge siden er død.*

⁵ I tro på Gud ble Enok rykket direkte opp til Gud uten å dø. De kunne ikke finne ham lenger, for Gud tok ham til seg.† Før dette hadde Enok fått høre av Gud at han gledet seg over ham.

⁶ Som dere forstår, det er umulig å glede Gud dersom vi ikke tror og stoler på ham. Den som vil finne ham, må tro at det er en Gud til, og at han belønner dem som virkelig leter etter ham.

⁷ I tro på Gud bygget Noah en båt for å redde sin familie. Gud hadde avslørt for ham at det skulle bli en oversvømmelse, selv om ingen tegn akkurat da tydet på noe slikt. Noah var likevel lydig mot Gud. Som en følge av dette ble resten av menneskene på jorden dømt, mens Noah gjennom troen ble skyldfri innfor Gud.‡

⁸ I tro på Gud var Abraham lydig da Gud sa at han skulle forlate hjemmet og dra til det landet som Gud ville gi ham og etterkommerne hans. Abraham ga seg av sted, uten å vite hvor han ville havne.§ ⁹ Etter som han trodde på Gud, bodde han som en fremmed i det landet Gud hadde lovet ham. Han bodde i telt, det samme gjorde sønnen Isak, og sønnesønnen Jakob, som begge hadde fått det samme løfte av Gud. ¹⁰ Abraham så nemlig fram til å få bo i byen som er bygd på et evig fundament, den byen som Gud selv er arkitekt og byggmester for.

* **11:4** Se Første Mosebok 4:3-10. † **11:5** Se Første Mosebok 5:21-24. ‡ **11:7** Se Første Mosebok 6:13-22. § **11:8** Se Første Mosebok 12:1-5.

¹¹ I tro på Gud fikk Abraham kraft til å bli far, til tross for at han var å regne som en olding. Hans kone Sara hadde aldri vært i stand til å få barn og var nå blitt rent for gammel. Han stolte på at Gud som hadde gitt løftet, også ville holde det han hadde lovet.* ¹² Derfor ble Abraham stamfar til et helt folk. Denne ene mannen, som var så godt som død, fikk så mange etterkommere at det var like umulig å telle dem som det er med stjernene på himmelen og sandkornene på havets strand.†

¹³ All disse personene som trodde på Gud, døde uten å ha opplevd det som Gud hadde lovet. De hadde bare sett hvordan alt lå og ventet i framtiden. De var takknemlige over Guds løfter. Her på jorden kalte de seg gjester og fremmede. ¹⁴ Den som ordlegger seg slik, viser at han leter etter et hjemland. ¹⁵ Dersom deres hjemland hadde vært det landet de kom fra, da kunne de jo vende tilbake dit. ¹⁶ Men de har lengtet til et bedre land, det landet som finnes i himmelen. Derfor skammer ikke Gud seg for å bli kalt deres Gud. Han har bygd en by som venter i himmelen for alle som tror.

¹⁷ I tro på Gud kunne Abraham stole på Gud da han ble satt på prøve. Derfor var han beredt til å ofre Isak på alteret, til tross for at Isak var

* **11:11** En annen tolkning: Gjennom troen på Gud fikk Sara kraft å bli mor, til tross for at hun aldri hadde kunne få barn og nå var helt for gammel. Hun stolte på at Gud, som hadde gitt henne løftet... Se Første Mosebok 17:15-19. † **11:12** Se Første Mosebok 22:17.

hans eneste[‡] sønn. ¹⁸ Gud hadde jo sagt: "Det er etterkommerne av Isak som skal bli regnet som det folket jeg lovet deg" § ¹⁹ Abraham visste at Gud til og med kunne vekke opp døde. Billedlig talt fikk Abraham Isak tilbake fra de døde.

²⁰ I tro på Gud kunne Isak be for sine sønner Jakob og Esau, slik at de fikk del i alle Guds goder i framtiden.

²¹ I tro på Gud kunne Jakob be for begge sønnene til Josef like før han døde, slik at de også fikk del av Guds goder. Lutende mot sin støttestav tilba han Gud.

²² I tro på Gud så Josef for seg hvordan Israels folk en dag kunne forlate Egypt. Derfor kunne han på dødsleiet gi sine befalingen om at en gang i framtiden skulle etterkommerne frakte med seg de jordiske levningene av kroppen hans ut av Egypt.

²³ I tro på Gud klarte foreldrene til Moses å gjemme sitt nyfødte barn i tre måneder. De så at det var et vakkert barn, og var ikke redde til tross for at farao hadde gitt befaling om at alle nyfødte gutter blant Israels folk skulle drepes.

²⁴ I tro på Gud nektet Moses seinere som voksen å holde fast på sin status som sønn til datteren av farao. ²⁵ Han valgte å lide sammen med Guds folk i stedet for en kort tid å nyte godt av et liv borte fra Guds vilje. ²⁶ Han syntes det var mer verdt å lide, på samme måten som Jesus

[‡] **11:17** Abraham hadde en annen sønn sammen med sin slavekvinne. Men Isak ble regnet som hans eneste sønn, etter som han var født som et resultat av Guds løfte til Abraham.

§ **11:18** Se Første Mosebok 21:12.

Kristus måtte lide, enn å eie alle skattene i Egypt. Han visste hvilken belønning som ventet ham.

²⁷ I tro på Gud dro Moses seinere ut av Egypt. Han var ikke redd for hevnen fra farao, men fortsatte å gå, etter som han i tro opplevde Gud, den usynlige, nær seg.*

²⁸ I tro på Gud fikk Moses lære Israels folk å feire påske og stryke blod på dørkarmene, slik at dødsengelen ikke skulle drepe den eldste sønnen i hver familie.†

²⁹ I tro på Gud kunne Israels folk gå som på tørre landet rett gjennom Rødehavet. Da egypterne fulgte etter, druknet alle sammen.‡

³⁰ I tro på Gud fikk Israels folk murene i Jeriko til å rase sammen, etter at de i sju dager hadde marsjert rundt dem.§

³¹ I tro på Gud reddet den prostituerte Rahab seg. Hun slapp å bli drept sammen med de andre i Jeriko som nektet å tro på Gud, etter som hun hadde tatt imot de israelske spionene som venner.*

³² Må jeg gjøre listen lenger? Det ville ta altfor lang tid å fortelle om Gideon, Barak, Samson og Jefta, om David, og om Samuel og de andre profetene som bar fram Guds budskap.† ³³ I tro på Gud kunne alle disse beseire andre riker, skape rettferdighet i landet, og få del i det Gud

* **11:27** Se Andre Mosebok 2-3. † **11:28** Se Andre Mosebok 12:1-30. ‡ **11:29** Se Andre Mosebok 14:21-30. § **11:30** Se Josva 6:1-20. * **11:31** Se Josva 2:1-16 og 6:22-25. † **11:32** Profetenes budskap finnes skrevet ned i Bibelenes første del, den som vi kaller Det gamle testamente.

hadde lovet. De kunne stoppe kjeften på løvene.
³⁴ De kunne slukke rasende ild og unngå å bli drept av sverd. Til tross sine svakheter ble de sterke i tro. De fikk kraft til å stride mot fienden og drive hele armeer på flukt. ³⁵ I tro kunne de vekke opp døde, slik at kvinner fikk tilbake sine pårørende.

Andre ble torturert til døde, men holdt fast ved troen på Gud. De ville heller dø enn å vende seg bort fra Gud for å bli sluppet fri. De visste at en gang ville de stå opp til et bedre liv. ³⁶ Noen ble hånet og pisket, andre ble lenket fast og måtte sitte i fengsel. ³⁷ Noen ble steinet til døde, andre ble saget i stykker eller drept med sverd. De gikk omkring kledd i skinn fra sauer og geiter. De var sultne, forfulgt og mishandlet. ³⁸ Derfor holdt de til i ødemarken, i fjellene, eller gjemte seg i grotter og huler. Egentlig var de for gode for å leve i denne verden.

³⁹ Ingen av disse som jeg nå har regnet opp, fikk se Guds løfte oppfylt. Det til tross for at alle i tro hadde fått høre fra Gud at de var akseptert av ham. ⁴⁰ Gud hadde nemlig en større plan som inkluderer alle som tror. Han ville vente på oss, slik at vi alle en dag kunne bli fullkomne i Guds øyne for alltid.

12

Vær utholdende

¹ Når vi nå har hørt om denne lange rekken av personer som holdt fast ved troen på Gud, da la oss i fantasien se alle dem som står rundt oss og

heier oss fram på troens løpebane. La oss gjøre som de gjorde og kaste av oss alt som bremser oss, all synd som vil fange oss og få oss til å snuble. La oss holde ut mot målet i det løpet som er lagt opp for oss. ² Jesus står og venter på oss. Fest blikket på ham som først fikk oss å tro, og i tillegg vil hjelpe oss til å nå målet. Jesus så også fram imot den gleden som ventet ham. Derfor kunne han holde ut både døden på korset og den skam det innebar å bli henrettet. Nå sitter han på Guds høyre side og regjerer.* ³ Ja, tenk på Jesus som selv måtte holde ut med så mye hat og fiendskap fra syndige mennesker. Da må dere ikke bli trette og gi opp. ⁴ Ennå har dere ikke behøvd å ofre livet deres i kampen mot synden, slik som han måtte gjøre.

Gud oppdrar barna sine

⁵ Kan dere ikke huske de trøstende ordene Gud ga dere som er hans barn? Det står i Skriften†:

”Mitt barn, vær takknemlig når Herren oppdrar deg.

Tap ikke motet, når han snakker deg til rette.

⁶ Herren oppdrar alle dem han elsker.

Han straffer alle dem han har akseptert som sine barn.”‡

⁷ Hold ut og lær av den lidelsen dere må gå gjennom. Det er bare Guds måte for å oppdra

* **12:2** Se Salmenes bok 110:1. Den som sitter på Guds høyre side, deler hans makt og regjerer sammen med ham. † **12:5** ”Skriften” for jødene er Bibelenes første del, den som vi kaller Det gamle testamente. ‡ **12:6** Se Salomos Ordspråk 3:11-12.

dere. Han behandler dere som sine barn. Hvem har noen ganger hørt om et barn som aldri blir snakket til rette? ⁸ Ja, dersom dere aldri blir irettesatt, som alle andre, da er dere ikke Guds ekte barn. Da må dere være barn til noen andre.

⁹ Våre fedre her på jorden irettesatte oss, og vi var lydige og respekterte dem. Har vi da ikke mye større grunn til å akseptere at vår Far i himmelen oppdrar oss, slik at vi får leve evig?

¹⁰ Våre fedre her på jorden oppdro oss i noen korte år, og de gjorde så godt de kunne. Når Gud oppdrar oss, er det alltid til vårt beste. Hans oppdragelse leder til at vi blir lik Gud, han som er hellig. ¹¹ All tilrettevisning kjennes smertefull og ubehagelig i øyeblikket. Dersom de tar lærdom av å bli vist til rette, leder det til at de følger Guds vilje og lever i fred både med ham og mennesker.

¹² La derfor Gud fylle dere som er svake med ny kraft. ¹³ Pass på at dere lever etter Guds vilje, slik at ingen av dere vakler i troen og går under, men blir sterke på nytt. §

Advarsel mot å avvise Gud

¹⁴ Ja, strev etter å leve i fred med alle mennesker, og lev fullt og helt for Gud. Bare den som gir seg helt til Gud, vil en dag få se Herren.

¹⁵ Ta hånd om hverandre slik at ingen går glipp av Guds kjærlighet og tilgivelse. La dere ikke bli grepet av bitterhet mot Gud og mot hverandre. Det kan ødelegge livet for mange. ¹⁶ Pass på at ingen av dere lever i seksuell løssluppenhet, og

§ 12:13 Samme tankegangen finnes utryk i Jesaja 35:3 og Salomos Ordspråk 4:26, skjønt da i poetiske bilder.

pass på at ingen kaster bort det dere har fått av Gud. Vær ikke som Esau, som solgte sin arverett for et eneste måltid mat. ¹⁷ Som dere vet, ville han seinere svært gjerne få ut arven sin, men da var det for seint å angre seg. Far hans nektet å gi ham arven, det til tross for at Esau med tårer ba og tigget.*

¹⁸ Gud har talt til dere, men ikke slik som han talte til Israels folk. Dere står ikke ved noe fjell her på jorden, et fjell dekket av ild, svarte skyer, stummende mørke og voldsomt uvær. ¹⁹ Dere har ikke hørt trompetstøt og en stemme som taler slik at dere ikke ønsker å høre mer. Den gangen ba Israels folk at Gud måtte slutte å tale til dem. ²⁰ De holdt ikke ut med å høre befalingen hans: "Til og med det dyret som kom borti fjellet, måtte bli steinet til døde."† ²¹ Ja, synet av Guds hellighet var så fryktelig at Moses selv sa: "Jeg skjelver av skrekk."‡

²² Nei, dere er blitt innbudt til å komme til Sions fjell§, til det nye Jerusalem, byen som finnes i himmelen hos Gud, han som gir liv. Dere får stå for tusener av engler ²³ som er samlet til fest. Dere har blitt Guds barn og får arve alt det gode som Gud har lovet, etter som deres navn er skrevet i det himmelske folkeregister.*

* **12:17** Se Første Mosebok 25:33-34 og 27:30-40. † **12:20** Se Andre Mosebok 19:12-13,16-22 og Femte Mosebok 4:11 og 5:22.

‡ **12:21** Se Femte Mosebok 9:19. § **12:22** Jerusalem er bygd på fjellet Sion. * **12:23** Se Andre Mosebok 32:32 og Salmenes bok 69:29, der det snakk om "livets bok", et register over alle som får evig liv.

Dere har tatt tilflukt til Gud, han som en dag vil dømme alle mennesker. Ja, dere er innbudt til fest hos Gud sammen med alle forfedrene som fulgte Guds vilje og nå står skyldfri innfor Gud på grunn av troen. ²⁴ Dere har kommet til Jesus, han som ble mellommann til en ny pakt mellom Gud og menneskene da han ofret sitt blod på korset. Hans blod roper ikke på hevn slik som Abels blod gjorde.[†] Nei, det roper til Gud om tilgivelse.

²⁵ Se derfor til at dere ikke avviser Gud når han taler til dere. Dersom Israels barn ble straffet da de nektet å være lydige mot Gud når han talte til dem her på jorden, hvor mye hardere skal da ikke vi bli straffet dersom vi avviser Gud når han taler til oss fra himmelen. ²⁶ Da Gud talte fra Sinaifjellet, fikk stemmen hans jorden til å riste. I Skriften[‡] har Gud lovet: "En siste gang vil jeg riste ikke bare jorden, men også himmelen." § ²⁷ Dette betyr at alt det skapte vil bli tilintetgjort og forsvinne. Det som dere har bygget på en evig grunn vil derimot bestå.

²⁸ Vi tilhører Guds eget folk og har bygd våre liv på det evige fundamentet som aldri skal forsvinne. La oss derfor være takknemlige og tjene Gud slik som han vil. Vi frykter Gud og gir ham æren. ²⁹ Vår Gud er som en fortærende ild når han straffer dem som er utro mot ham.*

13

[†] **12:24** Se Første Mosebok 4:3-10. [‡] **12:26** "Skriften" for jødene er Bibelen's første del, den som vi kaller Det gamle testamente. § **12:26** Se Haggaj 2:7. * **12:29** Se Femte Mosebok 4:24 og 9:3.

Avsluttende advarsler

¹ Fortsett å elske hverandre slik som søsken bør gjøre. ² Husk på å holde et åpent og gjestfritt hjem. Ved det har noen fått engler på besøk uten å vite om det! ³ Tenk på dem som sitter i fengsel, som om dere selv satt fengslet sammen med dem. Del smerten med dem som blir mishandlet, som om det var deres egen kropp som fikk unngjelde.

⁴ Pass på å respektere ekteskapet. Vær trofast mot den du er gift med. Gud vil straffe dem som lever i seksuell løssluppenhet og alle som er utro i sine ekteskap.

⁵ Lev ikke for pengene, men nøy dere med det dere har! Gud har sagt:

”Jeg vil aldri forlate eller fornekte deg.”*

⁶ Derfor kan vi også med sikkerhet si:

”Herren er min hjelper, jeg trenger aldri å være redd.

Hva kan et menneske gjøre meg.”†

⁷ Husk på deres ledere, dem som først underviste dere Guds budskap. Husk på hvordan de holdt fast ved troen helt til livets slutt. Ta dem som et ideal for dere selv. ⁸ Jesus Kristus er den samme i går, i dag og i evighet. ⁹ La derfor ikke noen lokke dere med ny og fremmed lære som vil føre dere vill. Det indre livet blir ikke styrket av at dere spiser en spesiell type mat. Nei, det indre livet blir styrket av gaven fra Gud. Regler om mat har aldri hjulpet noen.

* **13:5** Se Femte Mosebok 31:6. † **13:6** Se Salmenes bok 118:6.

¹⁰ Vi har fått noe som er bedre enn reglene i Moseloven[‡]. Vi har fått en øversteprest som har ofret seg selv på korset for å gi oss tilgivelse for syndene våre. Vi kan alle få del i hans offer. Da de jødiske øversteprestene slaktet sine dyr på alteret, fikk de aldri spise av offeret som skulle utslette folkets synder.[§] ¹¹ De bar inn blodet av dyrene som var slaktet til Det aller helligste*. Kroppene til dyrene ble brent utenfor leiren.[†] ¹² På samme måten led og døde Jesus utenfor byens port. Hans blod skulle sette oss fri fra skyld og gjøre oss verdige til å komme innfor Gud.

¹³ Så la oss gå ut til Jesus utenfor leiren og være villige til å bli hånet sammen med ham. ¹⁴ Denne verden er ikke vårt hjem for all framtid. Nei, vi ser fram imot at vi en dag skal få bo for evig hos Gud.

¹⁵⁻¹⁶ La oss stadig hylle Gud for det som Jesus har gjort for oss. La oss takke Gud og åpent bekjenne troen på Jesus. Glem heller ikke å gjøre godt mot andre. Del med andre av det dere har. Dette gleder Gud, og er en type offer han gjerne vil ha fra oss.

[‡] **13:10** Moseloven, eller den jødiske loven, finnes skrevet ned i Første til Femte Mosebok. [§] **13:10** Det var det andre offer som prestene hadde rett å spise av. *

^{*} **13:11** "Det aller helligste" var et rom lengst inn i templet, stedet for Guds nærvær. Den eneste som fikk gå inn dit, var øverstepresten, da han en gang om året ofret blod for at folket skulle få syndene sine tilgitt. For en nærmere beskriving, se 9:2-5. [†] **13:11** Se Tredje Mosebok 16:27.

¹⁷ Lytt til lederne i menigheten og gjør som de sier. De har fått oppgaven med å ta hånd om dere, og skal en dag stå til rette for Gud for hvordan de har skjøttet tjenesten sin. La alle merke at oppgavene blir løst med glede, og ikke utført som en tung byrde. Det vinner dere alle på.

Sluttord

¹⁸ Fortsett å be for oss. Vi vet at vi har rene motiv og gjerne vil handle rett i alt vi gjør. ¹⁹ Særlig vil jeg at dere skal be om at jeg snart får komme til dere.

²⁰⁻²¹ Selv ber jeg om at Gud, han som gir fred, på alle måter vil støtte og å hjelpe dere, slik at dere alltid kan gjøre hans vilje. Ja, jeg ber om at han gjennom den kraft som Jesus Kristus gir, vil hjelpe dere til alltid å gjøre det som gleder ham. Gud vakte opp vår Herre Jesus fra de døde. På grunn av at Jesus hadde ofret sitt blod og innstiftet en evig pakt mellom Gud og menneskene, ble Jesus Kristus den store gjeteren for alle sauene i flokken. Hans er æren i all evighet. Ja, det er sant!‡

²² Til sist ber jeg dere, kjære søsken, ta nøye vare på de advarslene som jeg har skrevet i mitt korte brev. ²³ Jeg kan fortelle dere at vår bror Timoteus har sluppet ut av fengslet. Dersom han snart kommer hit, vil jeg besøke dere sammen med ham. ²⁴⁻²⁵ Hils alle lederne hos dere og alle de troende. De troende her som kommer fra Italia, hilser til dere.

‡ 13:20-21 På gresk: Amen!

Med ønske om at Guds godhet og kærlighed
vil være med dere alle.

Biblica® Open En Levende Bok: Det Nye Testamentet
The Holy Bible in Norwegian Bokmål: Biblica® Open En Levende Bok: Det Nye Testamentet

copyright © 2005 Biblica, Inc.

Language: Norsk: Bokmål (Norwegian)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open En Levende Bok: Det Nye Testamentet™

Biblica® Open Norwegian Living New Testament™

Copyright © 1978, 1988, 2005 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Open En Levende Bok: Det Nye Testamentet™

Biblica® Open Norwegian Living New Testament™

Copyright © 1978, 1988, 2005 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Apr 2023 from source files dated 14 Apr 2023

0b077d0f-c401-5e62-a271-25c6e0777d0b